

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IX. Ex parte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

SUMMARIUM.

1. Clericus in minoribus Matrimonium contrahens, ut Laicus habetur, exceptis quibusdam casibus expressis.
2. Contra tonsuram, & habitum clericalem delationem, praescribi potest.

NOTANDUM. Si Clericus in minoribus matrimonium contrahat, veluti Laicus reputatur, quia neque onera, seu obligationes, neque commoda, aut privilegia Clericorum participat, exceptis casibus expressis in *c. unico. hoc sit. in 6.* & addi potest alius casus sumptus ex hoc Capit. quod Papa Clerico conjugato, maxime si cum Virgine, eaque unica contraxit, dispensative Ecclesiasticum beneficium & officium conferre possit, in quo casu etiam clericalem tonsuram, & habitum deferre debebit, ob rationem, quae in textu indicatur, quod tonsura Clericalis deferenda sit, ut vitam & conversationem Clericorum à Laicis distinguant. Si itaque Clerici, eò quod conjugati sint, à Clericorum conversatione, officijs, beneficijs, ac privilegijs Ecclesiasticis omnino repellantur, frustra ipsis imponitur tonsurae delatio; at verò, si officium ac beneficium Ecclesiasticum, aut saltem servitium aliquod Ecclesiae, prout dicitur in *cir. c. unico*, ipsos habere, permittatur, tum jure optimo ad Clericalem tonsuram compelluntur.

Corollarium. Si Clericus ob crimen, v. g. Sodomiae, omni non tantum officio ac beneficio, sed etiam privilegio Clericali privatus sit ipso Jure, vel per sententiam Judicis, ita ut à saeculari Magistratu capi, & puniri possit, tunc tonsuram, & habitum deferre non tenetur, per se loquendo.

Dubitarur hic. An contra legem seu canonem Ecclesiasticum de ferenda tonsura, & habitu per consuetudinem diuturnam praescribi possit, v. g. ut Subdiaconi clericitaliter non incedant. Resp. affirmativè, nam lex positiva per non usum diuturnum aboletur, si non usus contineat quasi actum equatium dispositioni legis, sicuti hic

Ioannes Andreas notat & Abb. n. 9 sed non delatio habitus & tonsurae est veluti actus contrarius legi, sive Canoni praecipiente delationem, argum. reg. Digest. qui non facit, quod facere debet, videtur facere adversus ea, quae non facit; consequenter, si bona fides, & persuasio in Communitate accedat, non esse in tali loco Subdiaconos obligatos ad habitum, & tonsuram, consuetudo praescripta introduci potest, ita tamen, ut Ordinarius loci reformationem per novum statutum, Juri communi Canonico conforme, introducere queat, quae ratione valde usitatum est, ut in Synodis Diocesanis, & Provincialibus pristini, & diuturna consuetudine aboliti Canones, in observationem reducuntur.

CAPITULUM VIII.

Cum decorem.

PARAPHRASIS.

Clerici conjugati ad Ecclesiasticas Dignitates admittendi non sunt, & si quas obtinent, ad deserendum cogi debent, cum sine pravo exemplo, & gravi scandalo retinere non possint.

Vide Capitulum 1, 2, & 3, hoc tit.

NOTANDUM. Si Clericus in minoribus uxorem ducat, ipso Jure amittit Ecclesiasticam dignitatem, ideoque cogendus est eam deserere, v. g. Ecclesiae saecularis praeposituram; idemque sentiendum de alijs beneficijs, & quâlibet administratione Ecclesiastica, prout dictum in *c. l. & 2. hoc tit.*

CAPITULUM IX.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Quidam Clerici in Anglia, habitu & tonsurâ relicta, uxores publicè duxerunt, postea verò tonsuram reacceperunt, ut à tributis, & muneribus publicis liberi

ma-

manerent; alij verò post acceptam primam tonsuram matrimonium contraxerunt, & tonsuram nunquam deposuerunt, ut similiter liberi essent à contributione, & vectigalibus. De hac re Angliæ Regina quæstæ est Honorio tertio, qui respondet hîc, cum Cæsari reddenda sint, quæ Cæsaris sunt, & Deo, quæ sunt Dei, ideo à talibus conjugatis Clericis, non minùs quàm ab alijs uxoris tributa Regia exigì posse.

NOTandum. Clerici in minoribus, qui uxores duxerunt, tributa, aliasque exactiones sæcularibus Principibus solvere debent, perinde, ac Laici. *Consentit capit. unicum eodem tit. in 6. & docui lib. 4. f. 9. c. 7. n. 4.*

CAPITVLVM VLTIMVM. Ut consultationi.

PARAPHRASIS.

Siquis clericalem tonsuram, aut coronam accepit, & postea miles factus sit, cogi non potest ad Clericalem habitum deferendum.

NOTandum. Si Clericus tonsuratus, vel in minoribus Ordinibus constitutus, nolit seruire Ecclesiæ, nec possideat beneficium, ad tonsuram ferendam cogi non potest, ita *Abb. hic.* Ratio est, quia talis Clericus liber est à seruitio Ecclesiæ, atque uxorem ducere non prohibetur. Quòd verò hîc sermo sit de Clerico, qui militiæ nomen dedit, id exempli loco allatum est. Responso verò etiam in alijs minoribus Clericis Ecclesiæ seruitio non mancipatis, aut illud deserentibus accipi debet.

CAPITVLVM VLTIMVM eodem Titulo in sexto.

Clerici.

PARAPHRASIS.

Si Clericus (in minoribus scilicet constitutus) matrimonium contraxit cum uni-

ca, eaque Virgine, atque habitum & tonsuram clericalem desert, privilegio Canonis *Siquis suadente causa 17. q. 4.* gaudere debet; sed & privilegium fori retinet, ita ut ad Iudicium sæculare, seu criminaliter, seu civiliter agatur, trahi non possit; sed nec Iudex aliquis sæcularis talem Clericum conjugatum in persona, vel in bonis condemnare, aut punire potest, *juxta cap. 2. de foro competente,* quod sumptum est ex Parisiensi Concilio; alijs verò Clericorum privilegijs non gaudet Clericus conjugatus, qui cum unica Virgine contraxit, imò nec ijs ipsis, Canonis videlicet & fori, privilegijs frui potest, nisi habitum, & tonsuram ferat, atque in Ecclesiæ seruitio sit, uti habetur in *Trident. 23. sess. c. 6. de reformatione.*

SUMMARIUM.

1. Clericus, qui uxorem duxit, ut gaudet privilegijs clericalibus, quæ de iure antiquo requirantur?
2. Recuperantur tamen privilegia clericalia, soluto per mortem uxoris matrimonio, si clericaliter deinceps vivere velit.
3. Potest tamen Clerico conjugato permitti negotiatio.

NOTandum. Clericus, qui uxorem duxit, tanquam Laicus censetur, ita ut Clericorum privilegia non participet, excepto, si uxorem unam Virginem duxit, atque habitum, & tonsuram ferens, alicujus Ecclesiæ seruitio, deputatus est, talis enim duo privilegia clericalia habet canonis & fori; at verò tributa, vectigalia, aliasque consuetas exactiones Magistratui sæculari pendere debet *juxta c. ex parte 9. h. tit.* Vide etiam, quæ docui in *cit. c. 2.*

Quæritur primò: Si Clericus in minoribus uxorem duxerit, num privilegia ejus clericalia penitus sint amissa, an verò potius suspensa, ita ut mortuâ uxore ea recuperet, si clericaliter vivere velit. Respond. cum *Abb. in c. Clericus 6. n. 4. de vita & ho-*